

Motion

1983/84:648

Pär Granstedt m. fl.

Lokalisering till Södertälje av en yrkesteknisk högskoleutbildning

Stockholms län är i förhållande till sitt elevunderlag mycket dåligt försörjt med yrkesteknisk högskoleutbildning. Den möjlighet till vidareutbildning på det tekniska området som YTH innebär måste rimligen stå till buds för elever från Stockholms län i ungefär samma mån som för elever på andra håll i landet. En utbyggnad av YTH-verksamheten i länet är därför mycket angeläget. I detta sammanhang har framför allt en yrkesteknisk högskola i verkstadsteknik med produktionssysteminriktning diskuterats. Organisatoriskt ligger det nära till hands att verksamheten knyts till Tekniska högskolan i Stockholm. Den högre utbildningen i Stockholmsregionen är redan nu i hög grad koncentrerad till regionens centrala delar. Mot den bakgrunden är det angeläget att en yrkesteknisk högskoleutbildning förläggs till någon annan del av Stockholms län. Ett naturligt val är i den situationen Södertälje.

Södertälje är en kommun med ett väl etablerat näringsliv på det verkstadstekniska området. Kommunen har också en mycket väl utvecklad verkstadsteknisk utbildning på gymnasial nivå och ett sedan länge etablerat samarbete mellan kommun och näringsliv. Samtidigt har kommunen länge varit missgynnad i vad gäller etablering av statlig verksamhet i Stockholmsregionen.

Näringslivet i Södertälje kommun domineras av två stora företag, Saab-Scania AB och Astra AB. I kommunens omedelbara närhet finns dessutom Alfa-Laval AB. Genom Saab-Scania AB finns en lång verkstadsteknisk tradition som startade redan 1864. Denna inriktning på näringslivet har sedan medfört att flera företag inom det verkstadstekniska området etablerat sig i Södertälje, bl. a. som underleverantörer. Ett mycket bra exempel på detta är AB Mikro-Verktyg, som tillhör Saab-Scania-koncernen, med inriktning på finmekanik. Ett dotterföretag till AB Mikro-Verktyg är Makrodata Sweden AB som specialiserat sig på datasystem för verkstadsindustrin, både tekniska och administrativa system samt konsulttjänster inom NC-teknik. Ett annat dotterföretag är AB Kugghjul som precisionstillverkar kugghjul.

Saab-Scania-koncernen har samlat sina högteknologiska företag i enheten Saab-Scania-Combitech. I Combitech ingår AB Mikro-Verktyg. Där utvecklas teknologin inom den framtidsinriktade produktionen.

Inom kommunen har verkstadsindustrin således en lång tradition och företag som arbetar i stor skala. Dessutom finns branschledande företag i vad gäller att utveckla teknologin inom verkstadsindustrin. Goda möjligheter

finns att utnyttja den resurs i form av teknisk utrustning och kunnig personal för en YTH i Södertälje.

Västergårdsgymnasiet

Västergårdsgymnasiet är en tekniskt-naturvetenskapligt inriktad gymnasieskola för ca 1600 elever där det dessutom finns ca 300 gymnasiala lärlingar. På denna skola finns dels 2-åriga yrkesinriktade utbildningar inom industri och hantverk med bl. a. en verkstadsteknisk linje, dels specialkurser och påbyggnadsutbildning i form av högre specialkurser för verktygstekniker och elektronisk kommunikation samt dels en 4-årig teknisk linje. Den 4-åriga tekniska linjen har grenar för maskin-, bygg-, el- och kemiteknik. Dessutom finns en 2-årig social linje och en 3-årig naturvetenskaplig linje.

Detta utbildningsutbud medför att lärarkompetensen är hög. Den 4-åriga tekniska linjen och de högre specialkurserna ställer stora kompetenskrav. På den 4-åriga tekniska linjen krävs civilingenjörsutbildning plus lärarutbildning och minst två års erfarenhet från industrin.

Det breda utbildningsutbudet medför också att det finns en bra utrustning. Det behov av utrustning som en YTH-verkstadsteknik medför finns i stor utsträckning inom Västergårdsgymnasiet. Bland mikrodatorerna finns ABC 80, 800 och 802 med möjlighet till processtyrning. Två verktygsfräsmaskiner typ Värnamo FND -32 NC finns där datorstödd programmering kan användas med simuleringsmöjlighet. Dessutom finns laboratorierobotar, och inköp av en fleroperativ svarv planeras.

Samarbete kommun-näringsliv

Ett konkret samarbete mellan Södertälje kommun och näringslivet finns inom flera områden. Några faktorer som kan vara av betydelse för en YTH-verkstadsteknik är följande.

Sedan några år förekommer ett samarbete mellan Västergårdsgymnasiet och kommunens näringsliv. Samarbetet består i att företagen kommer med arbetsuppgifter inom maskinteknik i form av konstruktions- och utvecklingsuppgifter samt produktionsadministration. Denna möjlighet utnyttjas dels av de större företagen såsom Saab-Scania AB, Alfa-Laval AB och Astra AB, dels av mindre företag. Flera företag utnyttjar varje år detta inom ramen för "Teknikservice". Det finns således många fungerande personkontakter mellan Västergårdsgymnasiet och näringslivet.

I kommunen diskuteras f.n. att inrätta ett servicecenter vars tjänster främst skall riktas till små och medelstora företag. Ett moment i detta servicecenters verksamhet är ett CAD/CAM-Center uppbyggt gemensamt mellan kommunen och näringslivet. Detta CAD/CAM-Center skulle också kunna utnyttjas av YTH.

Södertäljes möjligheter att ta emot en YTH

Vilka möjligheter finns då i Södertälje att ta emot en YTH? Intressant är behoven och utbudet av

- utrustning
- lärare
- lokaler.

Utrustningen finns i stor utsträckning på Västergårdsgymnasiet. I den mån utbudet där inte räcker finns Saab-Scania AB:s utrustning. Detta kan vara intressant för exempelvis slingtruckar och hela maskin- och monteringsystem. Dessutom finns AB Mikro-Verktygs högteknologiska utrustning och det eventuella CAD/CAM-Centret inom ramen för det diskuterade servicecentret för små och medelstora företag. Slutsatsen blir att Södertälje bör ha mycket goda möjligheter att tillgodose det behov av utrustning som en YTH föranleder.

Lärare finns med hög kompetens på Västergårdsgymnasiet, främst med anledning av den 4-åriga tekniska linjen och de högre specialkurserna. Dessutom finns den kunniga personal inom exempelvis Saab-Scania AB och AB Mikro-Verktyg som redan i dag fungerar som lärare i olika sammanhang där deras lärarmedverkan kan utökas. Även på lärarsidan blir slutsatsen att Södertälje bör ha mycket goda möjligheter att tillgodose YTH:s behov.

Lokaler för YTH finns på Västergårdsgymnasiet. Det behov som i första hand bör aktualiseras är en teorisal, del i ritsal, del i laboratorium och arbetsplats för den administrativa funktionen. Västergårdsgymnasiet kan tillgodose detta behov.

Utöver dessa möjligheter att utnyttja befintliga resurser på Västergårdsgymnasiet och inom näringslivet finns det resurser inom AMU i Södertälje och i Tumba. AMU-Södertälje har en traditionell maskinell utrustning i form av svarvar, fräsar och slipmaskiner och har dessutom en lärarresurs. AMU-Tumba är bättre försett med utrustning inom NC-teknik. Om behov uppstår bör även denna möjlighet till utnyttjande av befintliga resurser prövas.

Det är enligt vår uppfattning mycket angeläget att den ovan redovisade yrkestekniska högskoleutbildningen kommer till stånd i Stockholms län. Samtidigt är det viktigt att denna utbyggnad av utbildningen inte innebär en koncentration av den högre utbildningen i regionen. Av vad vi ovan redovisat framgår att det finns mycket starka skäl att lägga den i Södertälje. Vi anser därför att riksdagen bör uttala sig för en sådan lösning.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförs hemställer vi
att riksdagen beslutar uttala att en yrkesteknisk högskoleutbildning i
verkstadsteknik med produktionssysteminriktning bör inrättas i
Stockholms län med placering i Södertälje.

Stockholm den 18 januari 1984

PÄR GRANSTEDT (c)

LENNART ANDERSSON (s)

TORE CLAESON (vpk)

GUNNEL LILJEGREN (m)

SÖREN LEKBERG (s)